

6586 v. r. gouv.

Heer gouverneur
Inkerent nederl

19/5

Trax
voor aflevering

AAN:

GEHEIM.-

Het hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst

te

H o l l a n d i a . -

Hollandia,
7 mei 1962

35 - 0

Subversieve activiteiten Bokondini.-

Bijl.: 1 rapport.

Onder aanbieding van bijgaand rapport van de hand van de Administratief Ambtenaar te Bokondini A. Huizenga, voor de inhoud waarvan ter bekorting overigens moge worden verwezen naar bijlage dezès, heb ik hierbij de eer U Hoogedelgestrengè het navolgende mede te delen.

1. Op 2 mei met spoed van Enarotali naar Bokondini geroepen, ontving ik aldaar van de plaatselijke Administratief Ambtenaar bericht, dat volgens door hem van de Commandant der dertien man sterke plaatselijke AP, de PA II A. Pasik, ontvangen rapport door een groep pwo-Indonesische Seroeiers, werkzaam te Bokondini, op 30 april jl. een mislukte poging gedaan zou zijn om hem, de heer Huizenga, te vermoorden en vervolgens de post Bokondini voor Indonesie te bezetten.
Bij deze mislukte embryonale poging, zoals beschreven in bijlage dezès, zouden betrokken zijn geweest de negen personen, genoemd op pag. 2 van dit rapport.
2. Hoewel het plan op zichzelf en vooral de konsekwen- ties in feite te dwaas lijken om een en ander au serieux te nemen staat daartegenover het feit, dat in het geïsoleerde Bokondini een geregeld met elkaar verkerende en trouw naar Indonesische radiopropaganda luisterende groep Seroeiers gemakkelijker dan elders het gevoel voor proporties kan verliezen en mede gezien het verleidelijke feit, dat de heer Huizenga de enige Nederlandse bestuursambtenaar ter plaatse is, tot onverantwoordelijke daden kan overgaan. Naar ik vernam zijn verscheidene personen van de lijst reeds eerder politiek gesignaleerd.
3. Aangezien deze zaak naar het voorkomt in het crimi- nele vlak nog geen aangrijpingspunten biedt, doch anderzijds bepaald niet het risico mag worden gelopen van een tweede moord op een Nederlandse bestuursambtenaar noch van het belang- rijke eventuele politieke winstpunt, dat Indonesie met rappor- tage over "opstand" in het binnenland van Nederlands Nieuw-

Guinea zou kunnen .....

Vervolg van brief d.d. 7 mei 1962 no. 35 - 0.-

--2--

G E H E I M . -

Guinea zou kunnen boeken, is door mij besloten om in overleg met de betrokken diensten via de daartoe noodzakelijke overplaatsingen de sub 1 t/m 4 en 8 en 9 genoemde personen op de lijst in bijlage dezes op 9 mei a.s. per charter Twin Pioneerverbinding uit Bokondini en de afdeling Centraal Bergland te doen verwijderen.

De Commissaris van de
Afd. Centraal Bergland,

R. Den Haan. -

c.c. Z.E. Gouv.,
Dir. Binn. Zaken,
Admin. Ambt. Bokondini.

RAPPORT VAN DE ADMINISTRATIEF AMBTENAAR t/b TE BOKONDINI
BETREFFENDE SUBVERSIEVE AKTIVITEITEN

Op dinsdag, 1 mei 1962, werd door de postcommandant der Algemene Politie te Bokondieni, de P.A. II A. Pasik, het volgende aan mij gerapporteerd:

Bij de op het vliegveld van Bokondini gehouden volksspelen op Koninginnedag 1962 werden door hem en enkele andere agenten verschillende personen opgemerkt, die onder hun kleren een steekwapen verborgen hielden. Deze personen behoorden tot de groep van kust-Papoea's, die te Bokondini als Gouvernementsambtenaar of als onderwijzer werkzaam zijn.

Omtrent een aantal van deze personen waren hem ongeveer een maand geleden geruchten ter ore gekomen als zouden zij sterke Indonesische sympathieën hebben. Later nog werd aan mijn informant gerapporteerd, dat onlangs ten huize van de dorpschool-onderwijzer I. Sanjay te Bokondini een vergadering was gehouden, waarop het merendeel van de mensen, die hij op 30 april gewapend aantrof, aanwezig was. Volgens P.A. II Pasik's zagsman was het onderwerp van bespreking op deze vergadering geweest de manier op welke de Indonesisch gezinde ambtenaren te Bokondini het Nederlands gezag aldaar zouden kunnen omverwerpen. In een toespraak deed de gastheer zijn toehoorders de mededeling, dat de politie te Bokondini niet in staat moest worden geacht een poging tot machtsovername te kunnen verijdelen.

De postcommandant vermoedde onraad, toen hij op 30 april jl. diverse personen, van wie bekend was, dat zij deze vergadering hadden bijgewoond, met een mes onder hun kleren zag rondlopen. Hij verzuimde echter mij of de B.A. t/b van dit feit in kennis te stellen en nam op eigen gezag maatregelen. Allereerst kregen vijf politie-agenten de opdracht zich niet alleen als toeschouwer naar de spelen te begeven doch vooral ook op te letten, dat de personen van de B.A. en mijzelf geen gevaar zouden lopen. Met dit doel voor ogen werd aan deze agenten gezegd de vuurwapens mee te nemen. Voorts kregen deze mensen het consigne gesprekken tussen de samenzweerders af te luisteren en compromitterende uitspraken direkt ter kennis van de P.A. II Pasik te brengen. Een drietal andere personeelsleden van de Algemene Politie kreeg kazernewacht toebedeeld ter bewaking van de voorraad wapens en munitie.

Op het vliegveld werd door de Veldwachter 1e klas E. Jarma opgevangen, dat de mantri-verpleger I.S. Wopari in een moment, waarin hij zich buiten het gehoor van niet-participanten waande, aan een medestrijder toevoegde: "nanti ombak naik". Door de politiemans werd dit doorgegeven aan zijn commandant.

Om 13.30 uur op die dag begaven alle autochtone ambtenaren en onderwijzers, alsmede de te Bokondini verblijvende Australische zendelingen zich naar mijn huis ter receptie. De postcommandant had ook nu weer voorzorgsmaatregelen getroffen en een aantal politiemensen doen laten plaatsnemen in de huiskamer en buiten op de veranda.

Na enige tijd .....

Na enige tijd vertrokken de zendeling naar hun post. Kort hierna ving een op de veranda plaatsgenomen hebbende agent uit de mond van één der samenzweerdere buiten op: "Kita bisa tutup pintu dan kalau dia keluar kita hantam dia dengan pisau".

Na het vertrek der zendingen begon het feest uitgelatener vormen aan te nemen. Eén der Sukarno-sympathisanten nodigde mij uit een soort rondedans te doen met hem temidden van de grote kring stoelen en banken. Op mijn op vriendelijke toon uitgesproken weigering werd ik even vriendelijk meegetrokken, opgetild (waarbij mijn armen langs het lichaam waren geklemd) en een eindje door de huiskamer rondgedragen. Bij deze vrolijke rondgang bevond ik mij in een volkomen weerloze situatie. Ik had echter niet het geringste vermoeden, dat een groep mensen het plan had mij neer te steken.

De postcommandant Pasik evenwel had inmiddels de melding van de op de veranda zittende agent ontvangen. Toen hij dan ook zag, dat ik werd opgetild met beide armen in de omklemming gevangen, gaf hij opdracht aan één of twee agenten in het vertrek om op te staan en op te passen. Vermoedelijk heeft deze duidelijke waakzaamheid van de politie de conspiranten ervan weerhouden een poging tot moord op mij te ondernemen.

Ook later op de middag, tijdens de voetbalwedstrijden, gaf - volgens informant Pasik - de vermoedelijke leider in duistere taal te kennen, dat er nog iets te wachten stond. Enkele leden van deze subversieve groep hadden verder in hun sportkleding rood-wit combinaties aangebracht. Tot enige vorm van openlijke agressies kwam het echter ook toen niet.

Van de P.A. II A. Pasik ontving ik de volgende namenlijst. Tegen deze personen bestaat meer dan een vermoeden, dat zij het plan hebben subversief te gaan werken.

<u>No.</u>	<u>Naam</u>	<u>Beroep</u>	<u>Afkomst</u>
1.	D. Sineri	tukang	Serui
2.	J. Waroi	tukang	Serui
3.	D. Rarawi	tukang	Bandamen
4.	F. Aronggear	tukang (mandur)	Serui
5.	J. Torobi	mantri landbouw	Serui
6.	Menai	guru	Serui
7.	I. Saujai	guru	Kadja Ampat
8.	I.S. Wopari	mantri-verpleger	Serui
9.	F. Dakosta	tukang	Serui

Als later vernomen bijzonderheid, vernomen van de B.A. t/b A. Karma, kan nog worden opgetekend, dat aan de uitnodiging om op 29 april des avonds het Wilhelmus te repeteren door geen van de op de lijst genoemde personen gevolg werd gegeven. Evenwel namen deze mensen wel deel aan het zingen van het volkslied bij de ceremoniële vlaghisning op de volgende dag, uitgezonderd de waarschijnlijke leider Waroi.

Van deze Waroi .....

GEHEIM.-

--3--

Van deze Wroï werd verder gerapporteerd, dat hij in het bezit is van fetishes in de vorm van een rode doek, waarvan afgescheurde stukken zouden worden uitgereikt aan de groepsleden, waardoor deze in gevechten met bestuur en politie onkwetsbaar zouden zijn.

De Administratief Amb.enaar

w.g.

A. Huizenga.-

Voor eensluidend afschrift:

g. huizenga